

Bibliografie

1. BRAND, M., LAIER, C., & YOUNG, K. S. Internet addiction: Coping styles, expectancies, and treatment implications. *Frontiers in Psychology*, 2014, pag.1–14.
2. BRAND, M., YOUNG, K. S., & LAIER, C. Prefrontal control and internet addiction: A theoretical model and review of neuropsychological and neuroimaging findings. *Frontiers in Human Neuroscience*, 2016, 8(375), pag. 1–13.
3. CUDO, A., & ZABIELSK-MENDYK, E. Cognitive functions in internet addiction: A review. *Psychiatria Polska*, 53(1), 2019, pag. 61–79.
4. Cognitive failures in daily life: Exploring the link with Internet addiction and problematic mobile phone use. *Computers in Human Behavior*, 51(A), 2015, pag. 75–81.
5. HONG, W., LIU, R.-D., DING, Y., SHENG, X., & SHEN, R. Mobile phone addiction and cognitive failures in daily life: The mediating roles of sleep duration and quality and the moderating role of trait self-regulation. *Addictive Behaviors*, nr. 107, 2020, pag. 1–8.
6. KAMIN, S. T., & LANG, F. R. Internet use and cognitive functioning in late adulthood: Longitudinal findings in the survey of health, ageing and retirement in Europe (SHARE). *J. Gerontol.: Serie Bibliographique*, 75(3), 2020, pag.534–539. <https://doi.org/10.1093/geronb/gby123>
7. TVERSKY A., KAHNEMAN D. Judgment under Uncertainty: Heuristics and Biases. *Science*. 1974 Sep 27; 185(4157):1124-31. doi: 10.1126/ science. 185.4157.1124. PMID: 17835457.
8. ZHOU, Z., YUAN, G., & YAO, J. Cognitive biases toward internet game-related pictures and executive deficits in individuals with an internet game addiction. *PLoS One*, 2012, 7(11), Article e48961.

CZU: 376.2+373.091

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN VIZIUNEA CADRELOR DIDACTICE

Georgescu Maria
UPSC „Ion Creangă”
(România)

ORCID: 0000-0001-5751-166X

Adnotare

Educația incluzivă este o necesitate în societatea actuală oferind oportunități și șanse egale copiilor cu cerințe educaționale speciale și/ sau dizabilități. Școala incluzivă are misiunea de a asigura educație fiecărui copil, în funcție de potențialul și de nivelul său de dezvoltare, rolul determinant fiind al cadrului didactic, care, prin strategii didactice adecvate, va reuși să creeze un mediu de învățare adecvat individualității și personalității acestuia.

Cuvinte-cheie: educație incluzivă, cerințe educaționale speciale, dizabilități.

Annotation

Inclusive education is a necessity in today's society providing equal opportunities and chances for children with special educational needs and/or disabilities. Inclusive school has the mission to provide education to each child, according to his/her potential and level of development, the determining role being that of the teacher, who, through appropriate teaching strategies, will succeed in creating a learning environment appropriate to his/her individuality and personality.

Keywords: inclusive education, special educational needs, disabilities.

Introducere. Conform Allport (1991), fiecare individ are trăsături de personalitate unice și caracteristici distincte care rămân relativ neschimbate în timp. În activitatea profesională a cadrului didactic intervin și trăsăturile de personalitate ale acestuia, comune și individuale, care determină structura personalității și se manifestă constant „prin comportament consecvent, indiferent de situație” [1]. Acest fapt determină anumite atitudini față de diversitatea de elevi din grupul clasei. Toleranța, acceptarea și răbdarea sunt caracteristici specifice cadrului didactic care posedă valori morale și spirituale pozitive.

I. Studiu de cercetare. Ne-am propus să cercetăm toleranța cadrelor didactice ca trăsătură de personalitate și factor de motivare în integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul de masă. Eșantionul de constatare a fost format din 197 de cadre didactice, bărbați și femei, care predau în mediul urban și rural, și care au sau nu la clasă copii cu cerințe educaționale speciale. Pregătirea pentru demersul de constatare, colectarea și prelucrarea datelor obținute au fost realizate în perioada anului școlar 2021-2022. Experimentul de constatare s-a desfășurat în două etape: prima (de colectare a datelor) și a doua (de prelucrare cantitativă și calitativă a datelor).

În continuare, vom analiza rezultatele studiului constatativ cu referire la problematica integrării copiilor cu cerințe educaționale speciale și/ sau dizabilități în învățământul de masă prin identificarea atitudinii cadrului didactic față de aceștia, în funcție de mediul de proveniență al respondenților. Rezultatele obținute, împreună cu alte date rezultate din aplicarea instrumentelor de cercetare, care vor fi analizate și interpretate ulterior, vor reliefa variabilele și vor identifica aspectele ce trebuie luate în calcul în organizarea experimentului formativ și crearea *modelului psihopedagogic* prin care să se dezvolte atitudinea tolerantă a cadrelor didactice, având drept urmare incluziunea și integrarea copiilor cu CES în învățământul de masă.

II. Metodologia cercetării. Scopul experimentului de constatare a fost identificarea atitudinii cadrelor didactice față de copiii cu CES. Pentru realizarea experimentului de constatare am stabilit următoarele *ipoteze*:

Ipoteza generală: *Toleranța ca trăsătură a personalității cadrului didactic este un factor de motivare pentru incluziunea elevului cu CES în învățământul de masă.*

Ipoteze de lucru

• *Existența copiilor cu CES la clasă ar putea influența atitudinea cadrelor didactice față de aceștia;*

• *Mediul de proveniență ar putea influența nivelul toleranței cadrelor didactice;*

Scopul și ipoteza de cercetare au determinat formularea ***obiectivelor specifice***: investigarea existenței atitudinii tolerante a cadrelor didactice față de copiii cu CES; determinarea diferențelor dintre atitudinea cadrelor didactice care au și cele care nu au copii cu CES la clasă, în general și în funcție de mediu de proveniență.

Variabilele cercetate:

• ***Variabile demografice:*** mediul de proveniență: urban – rural, existența copiilor cu CES la clasă;

• ***Variabile independente:*** nivelul toleranței ca trăsătură a personalității;

• ***Variabile dependente:*** atitudinea cadrului didactic față de elevii cu CES.

II.1. Instrumente de cercetare. Pentru realizarea scopului și a obiectivului am utilizat ca instrument de cercetare *Chestionarul privind integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în școală*, realizat prin concepție proprie. Prin aplicarea acestuia, ne propunem să identificăm percepția cadrelor didactice referitoare la integrarea copiilor cu CES în școala de masă. Scopul este realizarea unei analize corecte a credințelor și atitudinilor cadrelor didactice față de educația incluzivă și de identificare a soluțiilor pentru realizarea acesteia.

În scopul studierii percepției cadrelor didactice referitoare la integrarea copiilor cu CES în școala de masă și analizei corecte a credințelor și atitudinilor cadrelor didactice față de educația incluzivă, am aplicat *Chestionarul privind integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în școală*, care este alcătuit din 14 itemi, pe care îi menționăm mai jos:

1. În clasa/ clasele cu care lucrați există copii cu CES? *da; nu.*
2. Credeți că un copil cu deficiență are dreptul de a învăța într-o școală obișnuită? *da; nu; nu știu*
3. Care credeți că este atitudinea societății în general față de copiii cu CES? *respingere socială; tendință de izolare; ignoranță; toleranță; acceptare; sprijin*
4. Care este atitudinea dvs. față de copiii cu CES? *toleranță; acceptare; sprijin; indiferență*
5. Precizați categoria de CES pe care o prezintă copiii din clasa/ clasele dvs. *tulburări de comportament; tulburări de învățare; tulburări accentuate de limbaj; deficiențe fizice, motorii; deficiențe mintale, intelectuale; nu am copii cu CES la clasă*
6. Care credeți că este motivul pentru care familia unui copil cu CES alege o școală de masă? *neacceptarea situației de CES; dreptul la șanse egale; integrarea în societate; asimilarea unui mod de viață cotidian; stabilirea de relații interpersonale adecvate; lipsa de informare*
7. Cât de importantă considerați că este colaborarea școlii cu familiile copiilor cu CES? *foarte importantă; importantă; deloc importantă*
8. Care credeți că este cel mai important factor care stă la baza dificultăților de învățare ale copiilor cu CES? *lipsa unei învățări individualizate; neutilizarea strategiilor de învățare individualizată; potențialul intelectual limitat; sărăcia; dezinteresul părinților față de copii*
9. Care considerați că sunt factorii care influențează integrarea unui copil cu CES? *relațiile socio-afective stabilite între elev-elev și elev-cadru didactic; grupul de specialiști din școală; adaptarea curriculară; activități de învățare și evaluare diferențiate; mai mulți factori luați împreună*
10. Care credeți că este gradul de reușită al unui copil cu CES într-o școală obișnuită față de o școală specială? *foarte slab; slab; mediu; mare; foarte mare*
11. Care credeți că este principala cauză pentru care unii copii cu CES sunt marginalizați sau excluși din școala obișnuită? *înțelegerea redusă a nevoilor a acestor copii; lipsa profesioniștilor din unitățile de învățământ; diverse forme și niveluri de eșec școlar; incapacitatea de a face față cerințelor școlare; lipsa de experiență a cadrelor didactice*
12. Care credeți că este soluția pentru școlarizarea copiilor cu CES? *învățământ special sau de masă, după caz; învățământ de masă; învățământ special*
13. Dacă ați putea alege, ați opta să lucrați... *cu clase eterogene; doar cu clase în care nu sunt elevi cu CES; cu clase speciale*
14. Dacă ați avea un copil cu CES ați dori să învețe... *într-o clasă specială din învățământul de masă; în învățământul de masă; în învățământul special.*

II.2. Interpretarea rezultatelor – experiment de constatare. După analiza datelor și interpretarea rezultatelor, nu au fost identificate diferențe în funcție de factorii demografici începând cu mediul de proveniență prin intermediul testului χ^2 de asociere, testul λ pentru asociere, testul tau-b. Tabelul de mai jos prezintă datele pentru fiecare item.

Tabelul 1. Chi-Square Tests la itemii chestionarului

Item	Pearson Chi-Square		
	Valoarea	df	p
1.În clasa/ clasele cu care lucrați există copii cu CES?	0,041	1	0,839
2.Credeți că un copil cu deficiență are dreptul de a învăța într-o școală obișnuită?	1,602 ^a	2	0,449
3. Care credeți că este atitudinea societății în general față de copiii cu CES?	13,045 ^a	5	0,023
4. Care este atitudinea dvs. față de copiii cu CES?	0,859 ^a	2	0,651
5. Precizați categoria de CES pe care o prezintă copiii din clasa/ clasele dvs.	23,869 ^a	8	0,002
6. Care credeți că este motivul pentru care familia unui copil cu CES alege o școală de masă?	9,008 ^a	5	0,109
7.Cât de importantă considerați că este colaborarea școlii cu familiile copiilor cu CES?	2,158 ^a	1	0,142
8.Care credeți că este cel mai important factor care stă la baza dificultăților de învățare ale copiilor cu CES?)	4,828 ^a	4	0,305
9.Care considerați că sunt factorii care influențează integrarea unui copil cu CES?	4,864 ^a	4	0,302
10.Care credeți că este gradul de reușită al unui copil cu CES într-o școală obișnuită față de o școală specială?	5,673 ^a	4	0,225
11.Care credeți că este principala cauză pentru care unii copii cu CES sunt marginalizați sau excluși din școala obișnuită?	4,044 ^a	4	0,400
12.Care credeți că este soluția pentru școlarizarea copiilor cu CES?	0,231 ^a	2	0,891
13.Dacă ați putea alege, ați opta să lucrați..	0,220 ^a	2	0,896
14.Dacă ați avea un copil cu CES, ați dori să învețe..	3,178 ^a	2	0,204

Rezultatele obținute arată că nu există diferențe semnificative și putem afirma că nu există diferențe semnificative între profesorii din mediul rural și urban referitoare la credința lor privind atitudinea societății în general față de copiii cu CES.

Cadrele didactice din mediul urban tind mai mult să considere că există o tendință de ignoranță (19,80%), acceptare (20,70%) și chiar sprijin (11,10%) pentru copiii cu CES comparativ cu restul populației, pe când, cadrele didactice din mediul rural consideră că atitudinea societății este de respingere socială (15,50%), tendință de izolare (18,10%), dar și de toleranță (24,10%). Alte aspecte interesante sunt înregistrate în ceea ce privește afecțiunile copiilor. În mediul rural există un procent mai mare de copii cu tulburări socio-afective (33,60%) față de 12,30% în mediul urban, pe când, în mediul urban există un procent mai mare de copii cu tulburări de învățare (17,30%) față de 7,80% câți se află în mediul rural. Copiii cu deficiențe mintale reprezintă un procent de 19,80% în mediul urban, față de 16,40% în mediul rural. De asemenea, există un procent de 13,60% din numărul cadrelor didactice din mediul urban care nu au la clasă copii cu CES, pe când în mediul rural doar 5,20% nu lucrează cu astfel de copii în școlile în care învață. S-a mai observat că paleta de deficiențe este destul de mare, existând diverse afectări ale copiilor în mediul urban cât și în mediul rural.

III. Concluzii. Se impune continuarea cercetării astfel încât să se stabilească factorii care determină incluziunea adecvată a copiilor cu CES în învățământul de masă. Aceștia ar putea fi trăsăturile de personalitate ale cadrului didactic, pregătirea profesională inițială a cadrelor

didactice prin programe de formare specifice educației incluzive, noțiunilor privind educația copiilor cu nevoi speciale, identificarea precoce a dificultăților de învățare ale copiilor prin programe naționale de sănătate mintală.

Bibliografie

1. CUCER, A., Psihologia personalității – Note de curs, pp.31-32, Chișinău, 2013, 86 p. Disponibil: https://criminology.md/wp-content/uploads/2020/06/ispca_note_curs_d_a210.pdf. Accesat la data 23.04.2023.

CZU: 159.9:616-006-056.24

SUPPORTUL PSIHOLOGIC ADAPTAT LA PACIENTUL ONCOLOGIC

Ghimpu Rodica
UPSC "Ion Creangă"
(România)

ORCID: 0009-0005-1513-6669

Annotarea

Îmbunătățirea percepției oamenilor cu privire la necesitatea îngrijirii sănătății mintale, psihice și autodezvoltării personale, psihologul identifică problemele cu care se confruntă persoana din fața sa, și prin procesul de consiliere sau psihoterapie, găsește soluțiile potrivite pentru remediarea acestora, de a ajuta pacientii oncologici să treacă cu bine peste gânduri și temeri.

O subspecialitate a oncologiei care sprijină pacienții din punct de vedere psihologic, diagnosticului de cancer este psiho-oncologia. Întâlnirea cu un psiho-oncolog are un impact foarte mare asupra stării psihologice pacienților oncologici și poate fi de un mare ajutor.

Cuvinte-cheie: suport psihologic, pacienți, psiholog, diagnostic, consiliere, psiho-oncologie, soluții.

Annotation

Improving people's perception of the need for mental and psychological health care and personal self-development, the psychologist identifies the problems faced by the person in front of him or her, and through the process of counselling or psychotherapy, finds appropriate solutions to remedy them, to help cancer patients to overcome their fears and worries. .

A subspecialty of oncology that supports patients from a psychological point of view, the diagnosis of cancer is psycho-oncology. Meeting with a psycho-oncologist has a huge impact on the psychological state of cancer patients and can be a great help.

Keywords: psychological support, patients, psychologist, diagnosis, counseling, psycho-oncology, solutions.

Când vorbim despre sănătate, ne îndreptăm atenția asupra sănătății corporale dar uităm despre psihic, minte și suflet, și poate uneori scăpăm din vedere că nu suntem doar trup. Psiho-oncologia se află la granița dintre psihologie și oncologie și este menită să aline psihic pacientul bolnav de cancer. Conform Holland et al. (2010) o subspecialitate clinică a oncologiei denumită și psiho-oncologia ce se raportează la două dimensiuni astfel:

- reacțiile psihologice ale pacienților cu cancer, ale familiilor acestora, în toate stadiile bolii

- factorii psihologici, sociali și comportamentali, care pot fi considerați cauze ale cancerului și ale supraviețuirii (Holland et al., 2010, p.10).